

קומפוסטר- הדרך שלנו להפוך את שאריות האוכל שלנו למשאב!

מה זה קומפוסטר?

הקומפוסטר הוא האמצעי הביתי להפוך שאריות אוכל מפסולת לדשן. בעזרתו נשמור על התהליך הטבעי של פירוק הפסולת האורגנית, כמו שנעשה בטבע. הקומפוסטר הוא כלי קיבול גדול בעל שני פתחים: פתח תחתון לכיוון האדמה ופתח עליון להשלכת פסולת אורגנית פנימה. ניתן לקנות קומפוסטר או להכין קומפוסטר ביתי.

מה זה קומפוסט?

דשנות הינה המילה העברית לקומפוסט- שהינו דשן טבעי (לא כימי) הנוצר כתוצאה מתהליך פירוק של חומרים אורגניים. דשנות נראית כאדמה איכותית בעלת ריח טוב (ריח של אחרי הגשם) והיא חומר עשיר בוויטמינים ומינרלים אשר החזרתם לקרקע תיתן מענה לצרכי הצמחים, הירקות והפירות.

מה זורקים לקומפוסטר (או לפח החום)?

שאריות של ירקות פירות

לחם

עלים

גזם גינה

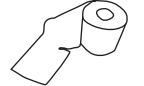
ענפים

דשא קצוץ

קליפות ביצים

תה, קפה

נייר רך, טישו ונייר לניגוב ידים

מה לא זורקים לקומפוסטר?

בשר

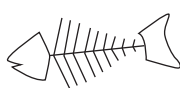
עצמות

דגים

פלסטיק

זכוכית

קלקר

חפשו אותנו בפייסבוק "איכות הסביבה בשרון".

היחידה האזורית לאיכות הסביבה בשרון

לפרטים נוספים פנו לאתר "היחידה האזורית לאיכות הסביבה בשרון" לרכישת מדריך זה ניתן לפנות ליחידה האזורית לאיכות הסביבה בשרון- sviva.migvan@gmail.com

איורים ועיצוב גרפי: יעל ברקאי

הכרזים בקומפוסטר- מדריך לחקר מגוון המינים בקומפוסטר

חברים בקומפוסטר

בטבע אין פסולת- כל אחד יודע לנצל את הפסולת של האחר.

יצורים חשובים ומיוחדים מאוד- תולעים, חרקים ורכיכות יודעים להפוך פסולת אורגנית לאוצר- דשן- אוכל עבור צמחים.

ביציאה לחקור את הקומפוסטר תוכלו לגלות את החברים המרתקים החיים בו:

שלשול (תולעת אדמה):

מה אני: תולעת.

מה אני אוכל: פסולת אורגנית.

כמה רגליים יש לי: אין לי רגליים.

מה התפקיד שלי בתהליך ייצור הקומפוסט: לפרק את הפסולת האורגנית ולהפוך את הקרקע על מנת להכניס אוויר. פרט מעניין שהייתי רוצה שתדעו עלי: יש לי 5 לבבות.

חלזון הגינה (אתם אולי מכנים אותי שבלול):

מה אני: רכיכה.

מה אני אוכל: חומר צמחי מת, עובש ופטריות.

כמה רגליים יש לי: רגל אחת.

מה התפקיד שלי בתהליך ייצור הקומפוסט: לפרק את הפסולת האורגנית.

פרט מעניין שהייתי רוצה שתדעו עלי: אני גם זכר וגם נקבה ואני פעיל בעיקר בלילה ונח ביום.

חשופית:

מה אני: רכיכה.

מה אני אוכל: חומר צמחי מת, עובש ופטריות.

כמה רגליים יש לי: רגל אחת.

מה התפקיד שלי בתהליך ייצור הקומפוסט: לפרק את הפסולת האורגנית.

פרט מעניין שהייתי רוצה שתדעו עלי: אני חילוון ללא קונכיה- כך נולדתי, לא איבדתי את הקונכיה שלי.

נדל:

מה אני: נדל.

מה אני אוכל: חרקים, פרוקי רגליים ותולעים.

כמה רגליים יש לי: יש לי 30-340 רגליים!

מה התפקיד שלי בתהליך ייצור הקומפוסט: לשמור על האיזון בקומפוסטר- שומר שלא יהיו יותר מדי חרקים.

פרט מעניין שהייתי רוצה שתדעו עלי: לחלק מהמשפחה שלי יש ארס, שיכול לפגוע גם בבני אדם- נשתמש בו רק אם יבהילו אותנו. לכן צריך להזהר כשמכניסים את היד לקומפוסטר.

כדרורית החורש (אתם מכירים אותי כאורי כדורי):

מה אני: סרטן יבשה.

מה אני אוכל: אוכל- כל, בעיקר רקבובית ועלים יבשים.

כמה רגליים יש לי: יש לי 7-5 זוגות רגליים

מה התפקיד שלי בתהליך ייצור הקומפוסט: לפרק את הפסולת האורגנית.

פרט מעניין שהייתי רוצה שתדעו עלי: כשאני נח או חש מאויים, אני מתכדרר בצורת כדור ומכאן שם הכינוי שלי.

טחבית (גם לי רבים קוראים בטעות אורי כדורי אבל אני לא יודעת להתכדרר):

מה אני: סרטן יבשה.

מה אני אוכלת: עלים יבשים ורקובים.

כמה רגליים יש לי: יש לי 7-5 זוגות רגליים.

מה התפקיד שלי בתהליך ייצור הקומפוסט: לפרק את הפסולת האורגנית.

פרט מעניין שהייתי רוצה שתדעו עלי: אני פעילה בלילה וקרובת משפחה של הכדרורית, לכן רבים מתבלבלים ביננו. אני לא יכולה להתכדרר, אבל אני יודעת לברוח מהר. קוראים לי טחבית כי אני אוהבת אזורים טחובים ואפלוליים.

דרך (אתם מכירים אותי כזחל של חיפושית זבל):

מה אני: חרק (זחל של חיפושית)

מה אני אוכל: חומר צמחי מת, רקבובית, עובש, פטריות.

כמה רגליים יש לי: יש לי 6 רגליים, כמו לכל החרקים.

התפקיד שלי בתהליך ייצור הקומפוסט: לפרק את הפסולת האורגנית.

פרט מעניין שהייתי רוצה שתדעו עלי: גם אני אהפוך

לגולם, ולאחר מכן לחיפושית (ממש כמו זחל הפרפר).

רימה:

מה אני: חרק (זחל של זבוב).

מה אני אוכל: פסולת אורגנית.

כמה רגליים יש לי: אין לי רגליים.

מה התפקיד שלי בתהליך ייצור הקומפוסט: לפרק את הפסולת האורגנית.

פרט מעניין שהייתי רוצה שתדעו עלי: אני הופך לגולם ואז לזבוב.

אם אתם רוצים שאתרחק מהקומפוסט: המנעו מלהכניס בשר

ועוף לקומפוסט ודאגו תמיד לכסות את הפסולת האורגנית

בחומר יבש.

תיקן:

מה אני: חרק.

מה אני אוכל: אוכל- כל.

כמה רגליים יש לי: יש לי 6 רגליים, כמו לכל החרקים.

מה התפקיד שלי בתהליך ייצור הקומפוסט: אין לי תפקיד,

אני רק בא לזלול.

פרט מעניין שהייתי רוצה שתדעו עלי: אני מסוגל לחיות שבוע

בלי מזון ויכול לאכול כמעט כל דבר- לכן אני יכול לשרוד

בכל מקום!

אם אתם רוצים שאתרחק מהקומפוסט: דאגו תמיד לכסות

את הפסולת האורגנית בחומר יבש.

שממית:

מה אני: זוחל (לטאה).

מה אני אוכלת: חרקים קטנים, פרפרים ויתושים.

כמה רגליים יש לי: יש לי 4 רגליים.

מה התפקיד שלי בתהליך ייצור הקומפוסט: לשמור על האיזון

בקומפוסט- שומרת שלא יהיו יותר מדי חרקים.

פרט מעניין שהייתי רוצה שתדעו עלי: אם יחתך לי את הזנב-

אני יכולה לגדל זנב חדש. ככה לפעמים אני מצליחה להטעות

את מי שמנסה לטרוף אותי- אני פשוט מנתקת את הזנב שלי

שממשיך לקפוץ ולהסיח את דעתו של הטורף בזמן

שאני בורחת.

עכבר מצוי:

מה אני: יונק.

מה אני אוכל: אוכל- כל.

כמה רגליים יש לי: יש לי 4 רגליים.

מה התפקיד שלי בתהליך ייצור הקומפוסט: אין לי תפקיד,

אני רק בא לזלול. אני אוהב שאריות אוכל של בני האדם.

פרט מעניין שהייתי רוצה שתדעו עלי: השיניים שלי גדלות

כל החיים, ללא הפסקה, כך שתמיד אוכל לאכול ולכרסם.

אם אתם רוצים שאתרחק מהקומפוסט: המנעו מלהכניס

בשר ועוף לקומפוסט ודאגו תמיד לכסות את הפסולת

האורגנית בחומר יבש.

תורני הקומפוסט:

מה אני: יונק (בן אדם).

מה אני אוכל: אוכל- כל.

כמה רגליים יש לי: יש לי 2 רגליים.

מה התפקיד שלי בתהליך ייצור הקומפוסט: להיות אחראי על

הקומפוסט! אני משליך את שאריות הפסולת האורגנית, מכסה

בעלים יבשים, מרטיב את הקומפוסט פעם בשבוע במים

ולפעמים מערבב את תכולתו.

פרט מעניין שהייתי רוצה שתדעו עלי: בזכותי פחות פסולת

מגיעה למטמנות ויש לי דשן איכותי לפזר בגינה.

פעילות מומלצת לחקר הקומפוסט:

א. הכנת סלט פירות עם התלמידים: בקערה אחת שמים את הפירות החתוכים ובקערה השניה את הקליפות. נערוך דיון על כך שנשארה הרבה "פסולת".

מה יקרה לפסולת אם תיזרק לפח "הרגיל"? האם משהו יכול להנות מאותה "פסולת"?

ב. יציאה לקומפוסט והסבר שהקומפוסט הוא "מסעדה לקטנטנים"-בקומפוסט הרבה חרקים, רכיכות וסרטנים שמאוד נהנים מהפסולת האורגנית שלנו.

ג. חקר הקומפוסט ע"י כלים מדעיים: זכוכית מגדלת, כלים לאיסוף, מסננת ומגדירים.

*חשוב להדגיש בפני הילדים כי לאחר ההתבוננות ביצורים יש להחזירם למקומם.

ד. דיון- חשיבותם של החברים בקומפוסט בתור מפרקים- רק הם יודעים לקחת משהו שעבורנו הוא פסולת ולהפוך אותו למשאב-דשן איכותי, לו הצמחים זקוקים.

ה. דיון- מה אוכלים החברים בקומפוסט? הבדלה בין החומרים שהחברים בקומפוסט יכולים לפרק ולמחזר ודיון על ההבדל בין חומרים מתכלים ושאנים מתכלים ועל חשיבות הקטנת הצריכה של מוצרים העשויים מחומרים בלתי-מתכלים, כגון: שקיות פלסטיק וקלקר.

ו. בט"ו בשבט איספו את הדשן שנוצר בתחית הקומפוסט והשתמשו בו לדישון עצי החצר ולהכנת עציצים ואדניות לבית ולגן.

ז. אתם מוזמנים לצייר את החברים הבאים לבקר את הקומפוסט שלכם וליצור מגדיר ייחודי.

למה כדאי להציב קומפוסט בחצר?

זמין ואפשרי לכל אחד.

קבלת חומר דשן איכותי חינם אשר זקוקים לו הצמחים כדי להתפתח ולגדול.

הדשן מטייב את הקרקע, כלומר הופך את האדמה לבריא יותר, ובכך מתקבלת קליטת מים יעילה יותר בצמחים, המובילה לחיסכון במים.

קומפוסט אינו מזיק לסביבה כמו דשן כימי אשר נשטף למי התהום.

הקטנת כמות האשפה- פסולת אורגנית הינה 40% מהפסולת הביחית של כולנו!

שימוש בקומפוסט בחצר מקטין את כמות האשפה במטמנות והופך את הפסולת האורגנית שלנו למשאב.

הזדמנות חינוכית מרתקת לביצוע חקר ולמידה משמעותית, להבנת המעגליות של החומרים בטבע ולחקר מגוון המינים.

בעיות נפוצות בקומפוסט:

הבעיה	גורם אפשרי	הפתרון
ריח ביצים רקובות	חוסר באוויר / חמצן	להפוך ולאוויר את הערימה
ריח אמוניה חריף	חוסר בפחמן	להוסיף חומר חום יבש ולהפוך
הערימה לא מתחממת	חוסר בחנקן	להוסיף חומר ירוק רטוב
יובש במרכז הערימה	חוסר במים ולחות	להוסיף מים ולהפוך
ריבוי חרקים מעופפים	חרקים הנמשכים לפסולת	לכסות את הערימה בחומר חום יבש